

at putte Pengene i Lommen, at lægge dem til Side og at døgne Millioner paa Millioner i Statskassen — det er ikke Besparelse det er en uproduktiv Maade at anvende Folkets Penge paa — men jeg forstaar der ved en økonomisk forstandig, produktiv Anvendelse af Pengene, og dertil er der saa meget mere Opfordring, som det jo er ganske klart, at hele vor økonomiske Tilstand herhjemme næsten er forfærdelig. Saaledes som vort Agerbrug har været stillet de sidste Par Aar og med de Udsigter, det har for Diebliffet, kan man sikkert uden Overdrivelse sige, at Tilstanden er sorgelig. Vi ere ganske vist maaske ikke komne saa langt i økonomisk Misfære paa dette Omraade som i enkelte Dele af Frankrig og Tydskland, men det kommer nok, det gaar fremad, der er Udsigt til, at vi kunne komme affkurat ligesaa vidt. Allerede se vi jo, at store Gaarde sælges under Halvdelen af deres Taxationsværdi og af, hvad de vilde blive solgt for tidligere, og vi kunne vente endnu mere af den Art, og det er klart, at den Angst, den Mistillid, den Mangel paa Kredit, der følger af saadanne Svingninger i Prisforholdene, vil blive endnu føleligere med hver Dag der gaar. Men det er ikke blot Agerbruget, som bør støttes ved en ny forstandig Politik her tillands, det er ogsaa Handel og Industri. Den industrielle Tilstand er jo ikke mindre end Landbrugets, og den Stagnation, der er i vore Handelsforhold, er ikke blot temporær, men af den Natur, at man kan sige sig selv, at den maaske vil blive permanent, dersom vi ikke hurtig og energisk gjøre Noget for at tage Konkurrencen op med Udlandet. Den Fantasi, som vi Aar efter Aar have levet paa, at Njebenhavn skulde tage den østersøiske Mellemhandel, er jo ved at bryde, blot paa Grund af Planerne om en Slesvig-holstenisk Kanal. Kort sagt, med hver Dag gaa vi mere og mere den Tilstand i Møde, hvor ikke blot vort Agerbrug vil være uden fornøden Kapital og Resourcer til at bære sig, men ogsaa Handelen vil komme til at faa fuldstændig stille, fordi vi ere satte ude af Spillet, fordi vi ligge udenfor de store Handelsveie, som mere og mere bemægtige sig ikke blot Handelen i Europa, men ogsaa Trafiken mellem Verdensdelene. Smidlertid kunne vi maaske dog endnu ved en energisk Politik komme til, om ikke at tage Del i Verdenshandelen — skjøndt jeg tror, at der ogsaa kunde være Tale derom — dog i alt Fald at tage væsentlig Del i den nordøstøstøiske Handel. Ved en forstandig, økonomisk Politik maa vi søge at forhindre, at vi skulde komme til det Punkt, som man i Udlandet

allerede er naaet til, nemlig at Indtægterne ikke kunne strække til for at fortsætte Virksomheden. Der er her et stort Felt, som jeg ikke skal komme nærmere ind paa, og der er ogsaa andre Ting, som heller ikke staa i direkte Forbindelse med Finansloven, og som maa ordnes paa anden Maade. Men der er Foranstaltninger, som ere af den Natur, at jeg ikke tror, at nogen Regjering og nogen Rigsdag, som virkelig tager alvorlig fat paa økonomiske Opgaver, kan lufte Dinene for dem. Det gjælder om at lette det økonomiske Tryk, at lette Byrderne, først og fremmest at ned sætte Skatterne. Vi have nu i Aaringer kjæmpet om, hvorvidt Krigstoldstaten fra 1864 skal hæves, og skjøndt vi igjennem en Række af Aar have haft — hvad der ogsaa vil vise sig i Aar — en gunstig Balance, fastholde vi dog denne Skat, som er en betydelig Byrde for Befolkningen, og lade disse Beløb gaa ind i Statskassen, skjøndt de ere en betydelig Hindring for at faae en ordentlig Ordning af vore Toldforhold. Det er et Punkt, hvor der bør spares ved at ned sætte Statens Indtægter. Men der er ogsaa andre Punkter, hvor der maa foregaa en Besparelse gjennem en Anvendelse af Statens Midler paa en forsvarlig Maade. For at dette imidlertid skal kunne nytte, maa vi selvfølgelig først lette de Haand, som hvile paa Omsætningen herhjemme, hvad der imidlertid ikke kommer Finansloven ved. Fra Oppositionens Side er der indbragt Forslag til en Toldlov, men det skal jeg blot nævne her uden at komme nærmere ind derpaa. Paa hele Trafikomraadet, paa hele vort Sevæbenedens Omraade, er der ogsaa en ubyre Opgave at løse, en Opgave, som har den største Betydning for Landets Forbindelse med Udlandet og for vort Markeds og navnlig for vort Landmarkeds Udvidelse, Noget, der ogsaa ligger fuldstændig hen. Men hvorledes skulde alle disse Penge staves tilveie, spørger man. Ja det er ganske klart, at de ikke alene kunne tilveiebringes af det lille Overstud, som vil komme, naar vi opgjøre Balancen efter Regjeringens Forstag. De kunne kun staves tilveie, naar vi spare paa de Omraader, hvor der kan spares, og i Stebet derfor bruge Pengene til noget Nyttigt og Forstandigt. Jeg skal strax sige, hvad det er for et Omraade, hvor der kan spares, det er det militære Omraade. Vore militære Udgifter vore Aar for Aar. Paa det foreliggende Forslag er der i Alt foreslaet bevilget til Militæruddgifter 20 Millioner Kroner. Krigsministeriet figurerer med 10 Mill. Kr., deraf alene 1 Mill. til Gendarmerie, og Marine ministeriet møder med en Udgift af 5 1/2